

TUDI GASILCI SMO IZPOSTAVLJENI HRUPU

Kot člani Nacionalne mreže za sodelovanje z Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu tudi letos aktivno sodelujemo pri projektu letošnjega Evropskega tedna varnosti in zdravja pri delu z naslovom:

»Prenehajte s tem hrupom!«

Dejstvo je, da smo tudi gasilci pri svojem delu, ki ga opravljamo oziroma v situacijah v katerih se znajdemo, ko rešujemo življenja ljudi in živali ter premoženja izpostavljeni škodljivemu dejavniku – hrupu! Zato je pomembno, da se zavedamo, kaj je hrup, katere so njegove glavne škodljivosti in posledice in kako se lahko ustrezno zaščitimo oziroma zmanjšamo raven hrupa na minimalno možno stopnjo.

Svetovna zdravstvena organizacija ocenjuje, da je okvara sluha zaradi hrupa najpogostejša neozdravljiva poklicna bolezen.

In kako dejansko lahko opišemo hrup?

- je vsak zvok, ki v naravnem in življenjskem okolju vzbuja nemir, moti človeka in škoduje njegovemu zdravju ali počutju ali škodljivo vpliva na okolje.

Gasilska tehnika, ki jo uporabljamo pri svojem delu proizvaja hrup, res pa je, da danes proizvajalci že stremijo k izdelavi naprav (motorne črpalke, vozila itd.), ki niso več tako glasne oziroma izolirajo hrup, saj se zavedajo, da je hrup bolj ali manj moteč in pa predvsem škodljiv.

Fotografije gasilske opreme, ki pri delovanju povzročajo hrup!

Foto: Galerija Gasilci.org

Foto: ZGRS - Sežana

Enota za jakost zvoka je **decibel** (dB), višino tona pa izražamo s frekvenco Hertz (Hz). Najmanjši zvočni tlak, ki ga zaznava človeško uho se imenuje **prag slišnosti**, ko se pa prične pojavljati bolečina pa nastopi **prag bolečine**, katerega vrednost znaša okoli 120 decibelov.

Človek se že po navadi otepa uporabe razno raznih zaščitnih sredstev, pa naj bo to sredstvo za zaščito glave, prstov, kolen.... in tudi sluha. Marsikdo se upira in noče spremeniti svojih navad saj se ne zaveda, da je izguba sluha neboleča in jo pri marsikateremu ugotovijo šele zdravniki specialisti na zdravniških pregledih. Premalo ljudi se zaveda, da so take slušne okvare nepopravljive. Kot smo že zapisali glavni problem hrupa je ta, da ga večina ljudi ne prepozna kot problem.

Virov hrupa je nešteto, za nas gasilce je pa predvsem problematična uporaba naprav, katere uporabljamo pri svojem delu. Omenimo samo hrup raznih motornih naprav, ki proizvajajo hrup do 90 dB, kar ima zelo moteč učinek, povzroča trajne poškodbe sluha, če smo hrupu izpostavljeni več kot 1 – 2 uri.

Potem so tu tudi razni delovni stroji in naprave, ki proizvajajo tudi hrup do 110 dB. Ob takem izvoru zvoka obstaja tveganje za trajno izgubo sluha (če smo izpostavljeni zvoku več kot 2 do 15 minut).

Kot smo že rekli, pri opisanih dejavnostih je zelo pomembno koliko časa traja zvočna obremenitev in kakšna je oddaljenost od izvora zvoka. Učinki hrupa so lahko zelo različni:

- Izguba sluha-povišan prag zaznavanja
- Drugi fiziološki vplivi
- Otežuje komunikacijo
- Preprečuje globok spanec

V Sloveniji obremenjenost s hrupom še ni povsem rešena, pa čeprav prizadene veliko število ljudi. Če obremenitev presega mejne ravni hrupa, nalagajo predpisi upravljalcem virov hrupa izvedbo ukrepov za zmanjšanje širjenja hrupa v okolje.

Pa še naštejmo predpise, ki urejajo področje hrupa:

- Uredba o hrupu v naravnem in življenjskem okolju
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu hrupa za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje
- Uredba o hrupu zaradi cestnega in železniškega prometa
- Uredba o zvočni zaščiti stavb
- Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in sveta o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa z dne 25.06.2002.

Pred hrupom se lahko zaščitimo na način, da sprejmemo ukrepe za znižanje tveganja na najnižjo možno raven, pri tem moramo upoštevati tehnični napredek in razpoložljive ukrepe za obvladovanje hrupa.

En izmed možnih ukrepov za zmanjšanje tveganja izpostavljenosti hrupu pri delu gasilcev je:

- izbira ustrezne delovne opreme (pri nakupih je potrebno paziti, da imajo izdelki ustrezne standarde in oznake),
- uporaba primerne in ustrezne varovalne opreme za varovanje sluha.

Ko enkrat razpolagamo z osebno varovalno opremo moramo tudi sami poskrbeti, da je ta oprema vzdrževana, držati se je potrebno vsaj dveh nujnih načel:

- osebno varovalno opremo uporabljati in vzdrževati skladno z navodili,
- zahtevati zamenjavo poškodovane osebne varovalne opreme.

Zapisal: Marko Marčelja,

Strokovni sodelavec za operativno področje, Gasilska zveza Slovenije